

RADIOSTACJE KRAJU KWITNĄCEJ WIŚNI Z OKRESU WW II

W Naszych Komunikatach przedstawiano już różnorodny sprzęt łączności z krajów biorących udział w II Wojnie Światowej. Był prezentowany sprzęt będący na wyposażeniu Wojska Polskiego, armii niemieckiej, brytyjskiej, amerykańskiej czy rosyjskiej. Natomiast nie spotkałem się z żadnymi materiałami na temat sprzętu łączności (poza opisem jednego telefonu) sojusznika Niemiec w tym konflikcie czyli armii japońskiej. Postaram się choć w minimalnym stopniu to uzupełnić.

Prezentowane w tym artykule informacje zostały zaczerpnięte z pochodzącej z okresu II wojny światowej **Instrukcji Technicznej Departamentu Wojny Stanów Zjednoczonych** (wydanej w roku 1944). Podobnie jak w przypadku wszystkich instrukcji z tego okresu materiały mogą być niekompletne i niedokładne. Ale choć w minimalnym stopniu przybliżą nam tą tematykę.

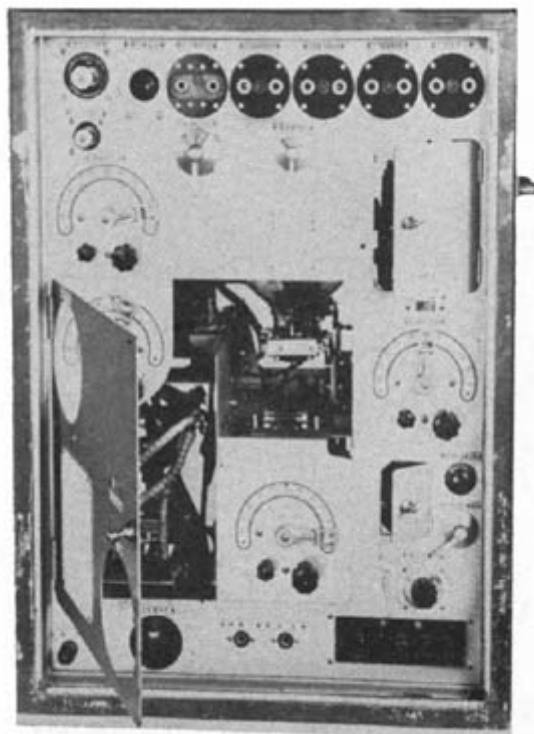
Według tego dokumentu Japończycy kładli największy nacisk na rozwój łączności przewodowej. Początkowo radiostacje były używane tylko wtedy gdy pilnie trzeba było nawiązać łączność lub gdy niemożliwe było zbudowanie systemu łączności przewodowej.

Uważano, że Japończycy używają przestarzałego sprzętu odpowiadającego rozwojowi techniki radiowej Wojsk Sprzymierzonych z lat 1935 - 1937. Na szczeblach do pułku włącznie używano radiostacji o mocach nadajników od 1 do 50 W. Większe moce (500 W i więcej) początkowo miały zastosowanie tylko w łączności na potrzeby administracji wojskowej i łączności ziemia - powietrze.

W zależności od konstrukcji (oddzielny nadajnik i odbiornik, transceiver, zestaw baterii, generator zasilający radiostację) zestawy o mocy 1 - 2 W przenoszone były przez jednego bądź dwóch lub trzech żołnierzy. Zestawy o mocy od 10 do 50 W wymagały użycia od 4 do 5 żołnierzy. W dokumencie zauważono, że pomimo przestarzałego sprzętu żołnierze go obsługujący byli dobrze wyszkoleni i potrafili ten sprzęt właściwie wykorzystać.

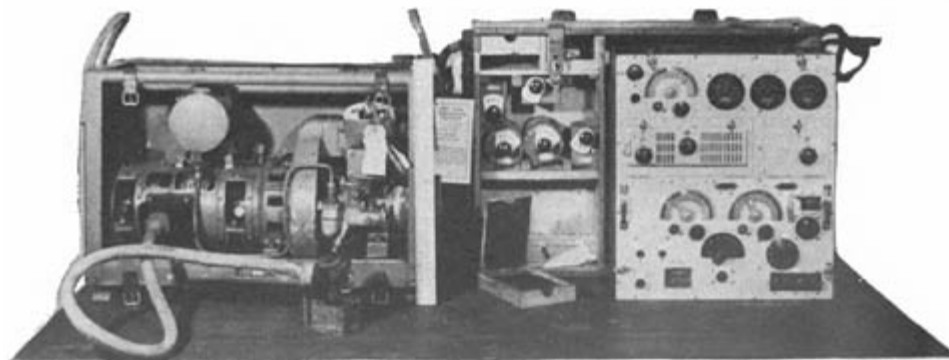
Przejdźmy do prezentacji sprzętu. Ze względu na skromność danych opisy również nie będą zbyt rozbudowane.

Pierwszym prezentowanym egzemplarzem jest nadajnik **Model 94 MK. 1**. Pracował w zakresie częstotliwości od 140 do 15000kHz. Moc wyjściowa wynosiła 275W. Umożliwiał pracę zarówno emisją telefoniczną A3 jak i telegraficzną A1. Zasilany generatorem prądu stałego.

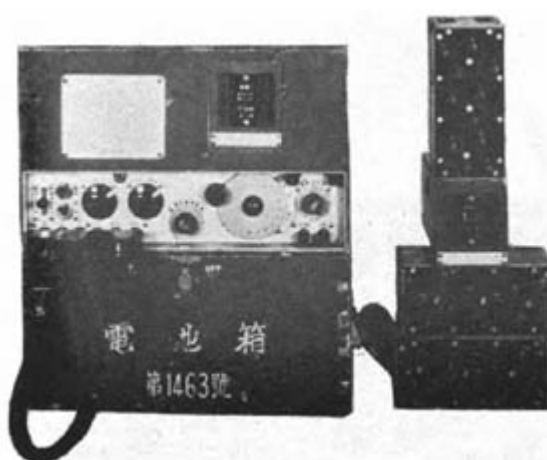

Nadajnik Model 94 Typ 1

Model 94 Mk. 2B to przewoźny zestaw nadawczo-odbiorczy. Nadajnik **No. 55-D** i odbiornik **No. 27** pracowały w zakresie częstotliwości od 950 do 6675kHz. Moc wyjściowa nadajnika wynosiła ok. 85W. Nadajnik pracował emisją telegraficzną, natomiast odbiornik umożliwiał odbiór zarówno emisji telegraficznej jak i telefonicznej. Występowała na szczeblu korpus-dywizja. Nadajnik zasilany był z generatora prądu stałego, odbiornik z baterii.

Nadajnik No. 55-D

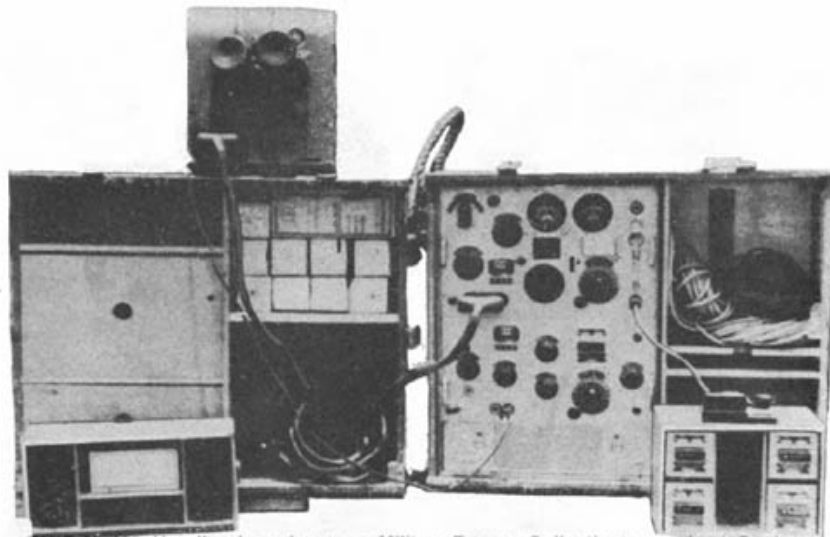
Odbiornik No. 27

Kolejna radiostacja to miniaturowy zestaw przenośny **Model 94 Typ 5**. Radiostacja została skonstruowana do zapewnienia łączności na małych odległościach. Umożliwiała pracę fonem i kluczem. Nadajnik pracował w zakresie częstotliwości od 0,86 do 2,06 i od 4 do 5MHz, odbiornik od 0,84 do 2,1 i od 3,48 do 5MHz. Moc wyjściowa nadajnika wynosiła ok. 150mW przy pracy telefonicznej i ok. 0,5W przy pracy telegraficznej. Nadajnik zasilany był z ręcznego generatora prądu a odbiornik z wbudowanych baterii. Zestaw roboczy przenoszony był przez 3 żołnierzy.

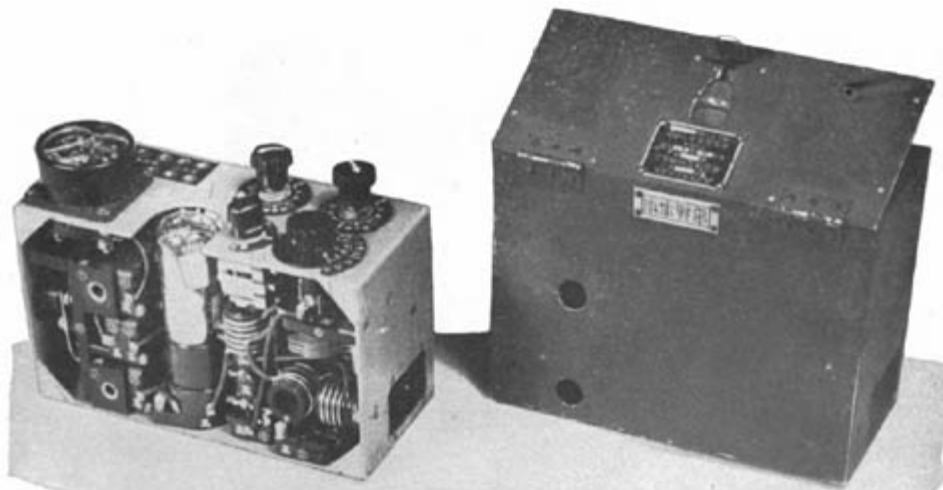
Radiostacja Model 94 Typ 5 (z lewej odbiornik, z prawej nadajnik)

Radiostacja **Model 94 3A** umożliwia pracę emisją telegraficzną i telefoniczną. Nadajnik pracował w zakresie częstotliwości od 400 do 5700kHz, natomiast odbiornik od 350 do 6000kHz. Moc wyjściowa nadajnika od 10 do 15W w zależności od emisji. Nadajnik był zasilany z ręcznego generatora prądu a odbiornik z baterii. Radiostacja była przystosowana do przewozu z wykorzystaniem 2 koni jucznych. W razie konieczności mogła być przenoszona przez kilku żołnierzy

Radiostacja Model 94 3A

Przenośna radiostacja **Model 94 Mk. 6** pracowała w zakresie od 24 do 47MHz. Moc nadajnika wynosiła ok. 0,2W. Umożliwiała zarówno łączność telefoniczną jak i telegraficzną. Japońskie „walkie-talkie” przeznaczone było do pracy na szczeblu dowództwa kompanii.

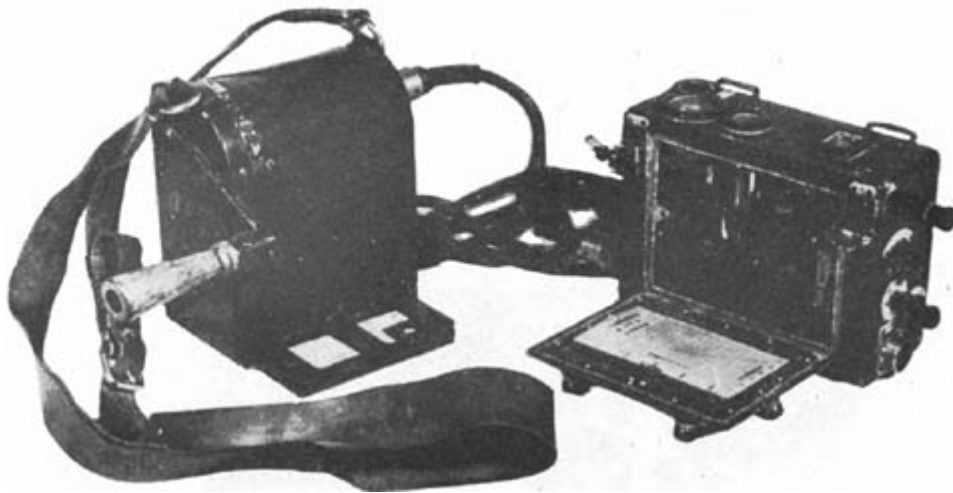
Radiostacja Model 94 Mk. 6

Transceiver **Model 66 Mk. A** pracował w zakresie częstotliwości od 2,5 do 4,5 MHz. Umożliwiał utrzymanie łączności telefonicznej i telegraficznej. Przenoszony przez jednego żołnierza.

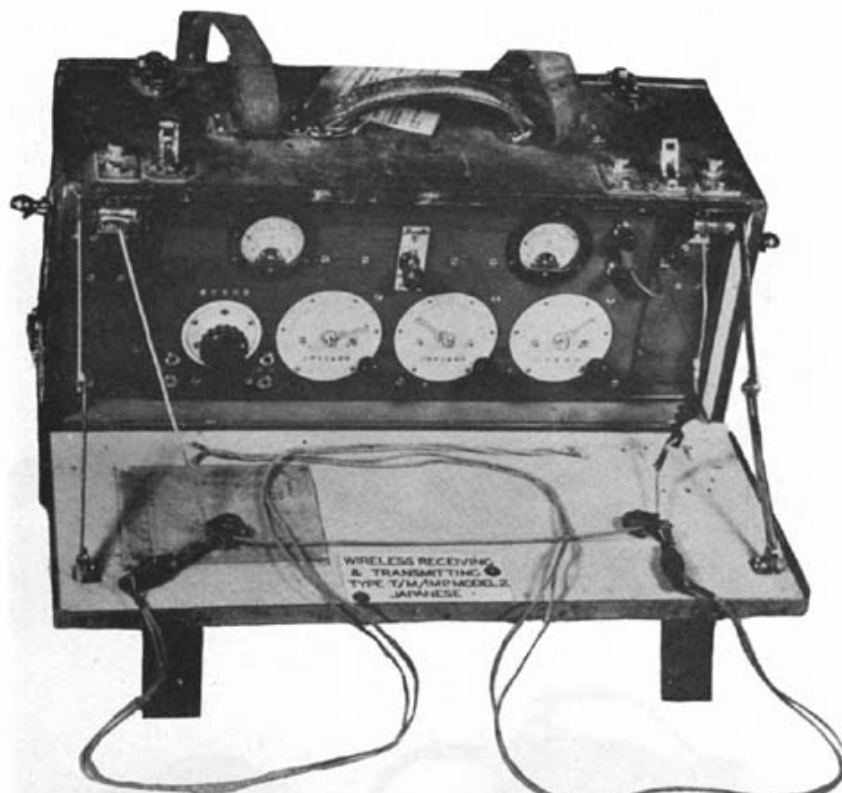
Walkie-talkie Model 66 Mk. A

Kolejna „walkie-talkie” to **Model 97 Mk.3**. Pracowała w zakresie częstotliwości od 23 do 31MHz. Moc wyjściowa nadajnika od 0,3 do 0,5W w zależności od emisji. Zapewniała łączność telefoniczną i telegraficzną. Zasilana z baterii lub małego generatora prądu.

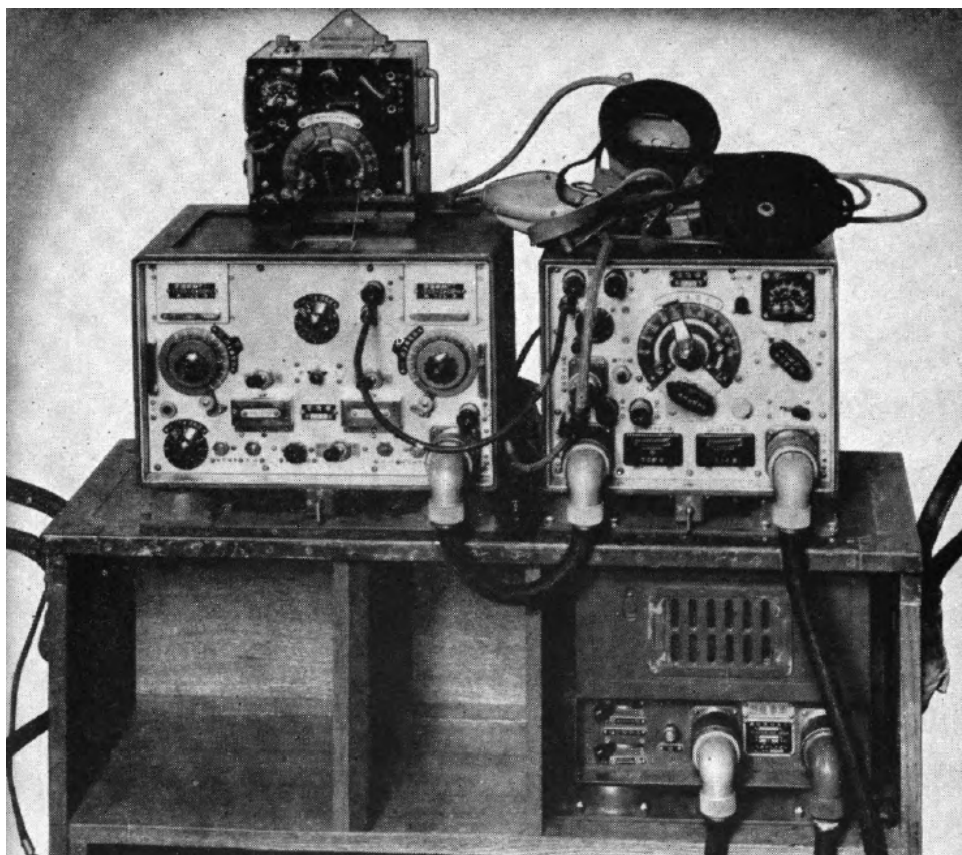
Radiostacja Model 97 Mk.3 (z lewej ręczny generator prądu)

Radiostacja **TM HANDY** pracowała tylko emisją telegraficzną w zakresie od 4 do 12MHz. Moc wyjściowa nadajnika wynosiła ok. 1W. Zasilana bateriami, przenoszona przez jednego żołnierza.

Radiostacja TM HANDY

Radiostacja przewodna **TTK Model 147** pracowała w zakresie od 1,5 do 5,5MHz. Maksymalna moc wyjściowa nadajnika wynosiła 30W. Umożliwiała pracę telefoniczną i telegraficzną. Montowana na wszelkiego rodzaju pojazdach wojskowych pozwalała na utrzymanie łączności radiowej zarówno w ruchu jak i na postoju. Zasilana z prądnicy pojazdu.

Radiostacja TTK Model 147

Na zakończenie prezentacji radiostacji na potrzeby wojsk lądowych zaprezentuję radiostację dużej mocy, która znalazła zastosowanie również w siłach powietrznych i marynarce wojennej Japonii. Radiostacja **Model TM SHORT-WAVE** była radiostacją krótkofalową, w której nadajnik pracował w zakresie częstotliwości od 3,5 do 17MHz, a odbiornik od 3,75 do 15MHz. Moc wyjściowa nadajnika wynosiła 400W. Radiostacja na nadawanie pracowała tylko emisją telegraficzną, natomiast odbiornik umożliwiał odbiór emisji telegraficznej i telefonicznej. Jak już wspomniałem radiostacja była używana we wszystkich rodzajach wojsk jako środek do zapewnienia łączności radiowej na duże odległości.

Nadajnik radiostacji Model TM SHORT-WAVE

Odbiornik radiostacji Model TM SHORT-WAVE

Jeśli chodzi o środki łączności radiowej w lotnictwie to Amerykanie przyznali, że były one wykonane solidnie i precyzyjnie. Więcej uwagi poświęcono zwartości konstrukcji niż późniejszej łatwości konserwacji czy naprawy. Stwierdzono że pod względem konstrukcyjnym były one zbliżone do poziomu jaki prezentował sprzęt Sprzymierzonych.

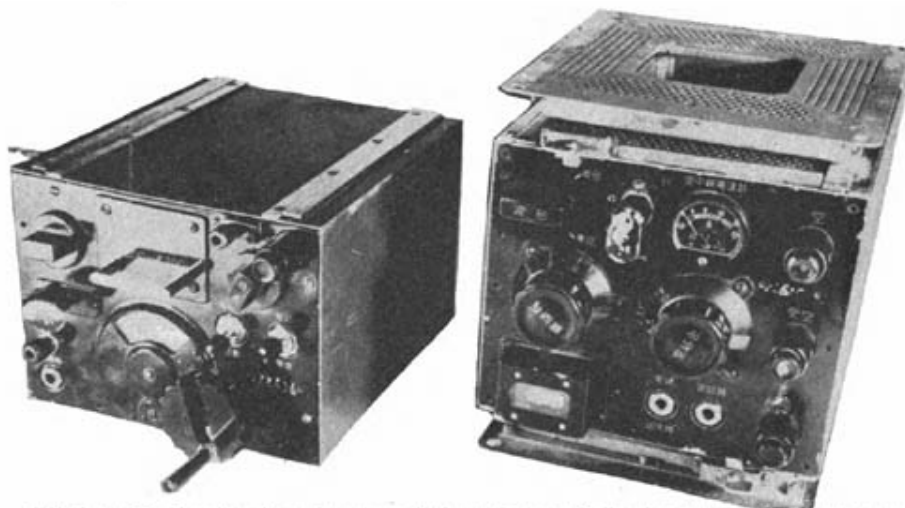
Zauważono też, że wbrew temu czego się spodziewano wszystkie samoloty japońskie były wyposażone w sprzęt do łączności radiowej. Okazało się że na kilku myśliwcach typu ZERO znajdował się sprzęt wyprodukowany w USA. W wielu egzemplarzach sprzętu znajdowały się podzespoły wyprodukowane w Niemczech i Anglii.

Radiostacja **Model 96 Mk.1** (konstrukcja z roku 1936) montowana była na średnich bombowcach takich jak Mitsubishi. Nadajnik pracował w zakresie częstotliwości od 7,6 do 10,6MHz a odbiornik od 7,5 do 10,8MHz.

Radiostacja Model 96 Mk.1

Radiostacja **Model 99 Mk. 3** została wprowadzona do użytku w roku 1939. Montowana była w japońskich myśliwcach jednomiejscowych. Nadajnik pracował w zakresie od 2,5 do 5MHz a odbiornik od 1,5 do 6,7MHz. Zarówno nadajnik jak i odbiornik były wyposażone w kwarcową stabilizację częstotliwości.

Radiostacja Model 99 Mk.3 (z lewej odbiornik, z prawej nadajnik)

Na koniec chcę przedstawić przykład tłumaczenia na język angielski tekstu z tabliczek znamionowych japońskiego sprzętu łączności.

式	SHIKI	(MODEL)
號	GŌ	(MARK)
改	KAI	(IMPROVEMENT)
型	GATA	(TYPE)

SAMPLE TRANSLATION

92	MODEL	3	TYPE	IMP.	1
九	二	式	三	型	改
					—

TL16396

Zdaję sobie sprawę, że ten artykuł nie wyczerpuje tematu. Jest wiele sprzętu specyficznego, takie jak odbiorniki nasłuchowe, meteorologiczne, sprzęt łączności specjalnej, itd. Dodatkowym mankamentem jest brak obszernej literatury na ten temat. Moim celem było

przybliżenie Środków łączności radiowej tych najbardziej rozpowszechnionych a używanych przez żołnierzy Kraju Kwitnącej Wiśni podczas II wojny światowej.